

Etnisten suhteiden
neuvottelukunta

SM1542110

00.01.05.00

SMDno-2015-177

ASIA: lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laeiksi ulkomaalaislain ja eräiden siihen liittyvien lakien muuttamisesta

Etnisten suhteiden neuvottelukunta ETNO kiittää mahdollisuudesta lausua valmisteilla olevasta hallituksen esityksestä eduskunnalle. ETNO:n sihteeristö lausuu asiassa neuvottelukunnan puolesta. Neuvottelukunta asetetaan seuraavalle toimikaudelleen alkukeväästä 2016. ETNO näkee esitetyt säädösmuutokset tarpeellisena tämä hetken turvapaikkahakijoiden lisääntyneen määrän takia. Hallituksen esityksestä ETNO esittää seuraavia näkemyksiä.

Esityksen keskeisin tavoite, joka sisältää mm. maahanmuuttovirastolle selkeämpää prosessiomistajuutta oleskelulupa-, kansalaisuus- ja turvapaikka-asioissa, nähdään kokonaisuudessaan hyvänä. Esitetyllä muutoksella poliisi ja Rajavartiolaitoksella voivat keskittyä omiin varsinaisiin tehtäviinsä. Turvapaikkaprosessin menettelyn nopeuttaminen ja yhdenmukaistaminen sekä päätösten korkean laadun varmistaminen ovat hyviä tavoitteita.

Huolestuttavana ETNO näkee sen, ettei esityksessä esitetä kehittämismuutoksia oleskelulupaharkintaan. Ulkomaalaislaki on viimeksi säädetty yli kymmenen vuotta sitten ja säädökseen on tehty lukuisia muutoksia vuosien varrella. Keskimääräinen oleskelulupien käsittelyaika on esityksen mukaan lyhentynyt viimeisten vuosien aikana ja tämä on hyvä asia. Tämä tavoite tulee säilyttää myös oleskelulupamenettelyssä varsinkin perhesiteen perustuviin oleskelulupahakemuksiin ja niiden käsittelyyn. ETNO on aikaisemmin esittänyt kantansa perheen yhdistämisestä koskevista säädöksistä ja menettelyistä, jotka ovat tällä hetkellä hyvin kireät. Kuten esityksessä ennakoitaan perhesidehakemusten lisääntymisestä, ETNO toivoo, että epäkohtia perhesidehakemusten käsittelyssä otetaan pohdittavaksi tämän hallituksen esityksen yhteydessä.

Turvapaikkahakijoiden oikeuksien suojelemisen näkökulmalta ETNO näkee sen hyvin tärkeäksi, että henkilöillä on mahdollisuutta hakea turvapaikka kaikissa poliisilaitoksissa ja rajapisteissä. Tämä on tärkeä menettely myös maan turvallisuuden näkökulmalta ja laittoman maahanmuuton vähentämiseksi. Esityksessä annetut perustelut keskittää turvapaikkahakemusten tutkinta maahanmuuttovirastoon ovat ETNO:n näkemyksen mukaan hyviä.

Etnisten suhteiden
neuvottelukunta

Hallituksen esityksellä on taloudellisia vaikutuksia. Huolestuttava on sen, että esityksestä kehkeytyvä kustannustehokkuudesta ei ole selkeästi perusteltu. Esityksestä jää vaikutus, että käsittelyprosessien keskittäminen maahanmuuttovirastolle ja viraston toiminnan levittäminen uusille paikkakunnille aiheuttaisi entistä enemmän kustannuksia. Huolestuttavampi olisi jos nämä kustannukset kohdistetaan asiakkaille korottamalla oleskelulupien ja kansalaisuushakemusten käsittelymaksuja. Esitetyt hallinnolliset ja menettelymuutokset tulee uudelleen järjestää siten, että se on kustannustehokasta kaikkia osapuolia nähden.

Kansalaisuushakemuksista on hyvä, että hallituksen esityksessä säilytetään mahdollisuuden tehdä hakemuksia sekä sähköisesti, että paperilla. Kuten esityksessä todetaan, on tärkeätä, että sähköisessä asiointissa edellytetään mahdollisimman kevyttä tunnistautumista. Monilla maahanmuuttajilla on ongelmia sähköisen tunnistautumisen kanssa Ulkomaalaislain 96§:n edellytyksistä johtuen. ETNO on useita kertoja esittänyt huoleensa tästä ongelmasta ja toivoo, että asia huomioidaan tämän hallituksen esityksen valmistelun yhteydessä.

Lisätietoja antaa ETNO:n pääsihteeri Peter Kariuki puh. 02951 50191 peter.kariuki@om.fi

Helsingissä 27.1.2016,

Peter Kariuki

Pääsihteeri

Etnisten suhteiden neuvottelukunta ETNO

Nina Suorsa

Asiantuntijas sihteeri

Etnisten suhteiden neuvottelukunta ETNO

JAKELU Sisäministeriön kirjaamo
Oikeusministeriön kirjaamo

TIEDOKSI Kansliapäällikkö Välimaa
Johtaja Suurpää